

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ В КРАЇНАХ ЄС**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Право»

Спеціальність D8 Право

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Затверджено на засіданні кафедри
цивільного права
Протокол № 3 від 10 жовтня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС
Викладач (-і)	Стефанишин Наталія Михайлівна, к.ю.н., доцент кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	<u>(0342) 596130</u>
Е-mail викладача	nataliia.stefanyshyn@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/informatsiia-shchodo-navchalnoho-protsesu/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту щодо індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є право інтелектуальної власності в країнах ЄС, а саме, система законодавства ЄС та законодавства країн ЄС, а також, механізм правового регулювання відносин інтелектуальної власності в країнах ЄС.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається зі змістовного модуля, який включає ряд тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика правового регулювання відносин в країнах ЄС. 2. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в країнах ЄС. 3. Правова охорона авторського права та суміжних прав в країнах ЄС. 4. Патентне право ЄС. 5. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в країнах ЄС. 6. Правова охорона інших об'єктів права інтелектуальної власності в країнах ЄС. <p>Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС із застосуванням норм міжнародного, приватного права ЄС та права країн членів ЄС дає можливість опанувати доктринальні підходи та правове регулювання відносин в сфері права інтелектуальної власності, що передбачені як національним законодавством країн ЄС, так і актами ЄС та розуміння змісту відповідних відносин, що стосуються авторського права та суміжних прав, патентного права, а також, правової охорони інших об'єктів права інтелектуальної власності в країнах ЄС.</p> <p><u>Основними джерелами</u> виступають Договір про функціонування ЄС, Договір про Європейський Союз, Амстердамський Договір, Ніццький договір, Лісабонський договір, Єдиний європейський акт, Хартія про основоположні права ЄС, а також, низка директив та угод підписаних в межах діяльності ВОІВ.</p> <p>З огляду на те, що Україна проголосила одним із стратегічних напрямів зовнішньоекономічної політики інтеграцію до ЄС, сучасне прискорення адаптації законодавства України до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності набуває особливого значення у зв'язку з виконанням міжнародних зобов'язань України та завдань Угоди про партнерство та співробітництво (УПС) між Україною та ЄС, Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС», Угоди між Україною та ЄС про наукове і технологічне співробітництво. На перспективах розвитку відносин між Україною та ЄС у цій сфері</p>	

помітно позначились вироблені ЄС Європейська політика сусідства, Східне партнерство, План дій «Україна–ЄС», переговори щодо укладення Угоди про асоціацію та Угоди про зону вільної торгівлі, а також ініційований Європейською Комісією постійний діалог між Україною та ЄС щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Застосування міжнародного законодавства для врегулювання відповідних відносин є одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства. Підготовка фахових юристів повинна бути спрямована на те, щоб випускники вищих юридичних закладів оволоділи необхідними знаннями до надання правової допомоги іноземним учасникам правовідносин, а також захисту їх прав та законних інтересів у відносинах, що виникають в сфері права інтелектуальної власності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС» є поглиблення та формування системи знань у здобувачів щодо визначення передумов становлення та розвитку правового регулювання відносин інтелектуальної власності у країнах ЄС, розкриття особливостей механізму уніфікації та гармонізації правової охорони інтелектуальної власності у країнах ЄС, встановлення тенденцій розвитку правового регулювання відносин інтелектуальної власності, під впливом яких формується право інтелектуальної власності ЄС, а також з'ясування змісту правових норм, що становлять систему права інтелектуальної власності ЄС.

Основними цілями вивчення дисципліни «Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС» є науковий аналіз джерел регулювання відносин в сфері права інтелектуальної власності в країнах ЄС, забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в країнах ЄС, а також, особливості правового регулювання відносин, що пов'язані з окремими об'єктами права інтелектуальної власності загалом.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 9. Здатність працювати в команді.
- ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

- СК 4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.
- СК 6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.
- СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- СК 8. Здатність застосовувати правові принципи і доктрини національного та міжнародного права.
- СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

- СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК 12. Здатність аналізувати глобальні, міждержавні, державні, регіональні та локальні правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ, які мають міжнародне чи національне значення.
- СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
- СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- ПРН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
- ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- ПРН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.
- ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
- ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
- ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
- ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
- ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- ПРН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
- ПРН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.
- ПРН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
- ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
- ПРН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
- ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60
Ознаки навчальної дисципліни	

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова		
4	D8 Право	2	вибіркова		
Тематика навчальної дисципліни					
Тема		кількість год.			
		лекції	заняття	сам. роб.	
Модуль I. Загальна характеристика права інтелектуальної власності в країнах ЄС.					
Тема 1. Загальна характеристика правового регулювання відносин в сфері права інтелектуальної власності в країнах ЄС.		2	2	10	
Тема 2. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в країнах ЄС.		2	2	10	
Модуль II. Правова характеристика окремих інститутів права інтелектуальної власності в країнах ЄС.					
Тема 3. Правова охорона авторського права та суміжних прав в країнах ЄС.		2	4	10	
Тема 4. Патентне право ЄС.		2	4	10	
Тема 5. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в країнах ЄС.		2	4	10	
Тема 6. Правова охорона інших об'єктів права інтелектуальної власності в країнах ЄС.		2	2	10	
ЗАГ.:		12	18	60	
6. Система оцінювання навчальної дисципліни					
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п.2.6 «Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», затверджено Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 13 від 27 червня 2024 року – текст розміщений на інформаційному стенді та сайті інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/08/polozhennia_pro_poriadok_otsiniuvannia_uspishnosti_zdobuvachiv_u_nniui_2024.pdf				
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма здобувачами одної письмової контрольної роботи. Робота виконується на 9 семінарському занятті та охоплює два змістовних модулі, які складаються із 6-ти тем.</p> <p>На контрольну виноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 10 балів, 2 визначення термінів, які оцінюються по 5 балів, 3 закритих тестових запитань, які оцінюються по 5 балів та розв'язання практичної ситуації, яке оцінюється в 15 балів. Максимальний бал за контрольну становить 50.</p> <p>Для отримання додаткових балів здобувачі можуть виконувати індивідуальну роботу та/або брати участь у науковій роботі (максимально 10 балів). Види та приклади підготовки індивідуальних завдань знаходяться в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, що розміщені на сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/</p>				

Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.2.6 «Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/08/polozhennia_pro_poriadok_otsiniuvannia_uspishnosti_zdobuvachiv_u_nniui_2024.pdf
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р.3 «Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/08/polozhennia_pro_poriadok_otsiniuvannia_uspishnosti_zdobuvachiv_u_nniui_2024.pdf
Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю – залік.</p> <p>Залік виставляється викладачем на останньому семінарському занятті у семестрі відповідно до п.2.6. «Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника». Перескладання семестрового заліку проводиться окремою парою в офлайн чи онлайн формах за графіком, затвердженим директором Інституту, здобувачами, які одержали після виставлення заліку «не зараховано» (нижче 50 балів), а також мали на день виставлення заліку невідпрацьовані пропущені заняття (за умови їх відпрацювання). Заліковий білет у такому випадку складається із двох теоретичних питань – по 20 балів кожне, задачі – 20 балів та 20-ти тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 2 бали. Максимальний бал за залікову роботу складає 100.</p> <p>Залік також може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється у 2 бали.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для забезпечення самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, залікової роботи, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника». URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положенняпро-запобігання->

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять здобувачами денної форми навчання відпрацьовуються в обов'язковому порядку впродовж двох тижнів з дня пропуску відповідного навчального заняття згідно графіку індивідуальної роботи викладача. Пропущені семінарські (практичні, лабораторні) заняття, а також у випадку не відпрацювання пропущеного семінарського (практичного, лабораторного) заняття здобувач не допускається до здачі екзамену чи виставлення заліку. Поточний облік здобувачів, які мають пропущені та невідпрацьовані семінарські (практичні, лабораторні) заняття, здійснюють викладачі, що проводять семінарські (практичні) заняття та подають відповідні дані завідувачу кафедри, який передає заступнику директора по навчальній роботі перед здачею заліково-екзаменаційної сесії.

За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача (п.3.1.2 «Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»).
https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/08/polozhennia_pro_poriadok_otsiniuvannia_uspishnosti_zdobuvachiv_u_nniui_2024.pdf

Неформальна освіта:

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 01.11.2022 року).

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Капіца Ю.М. Тексти, музика, зображення, що створюються штучним інтелектом: до визначення моделі правової охорони/ Інформація і право. 2021. № 1(36). С. 45–54.
2. Капіца Ю.М. Сучасні тенденції розвитку права інтелектуальної власності в Європейському Союзі в контексті інтеграції України та ЄС. URL: <file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/270779-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-624235-1-10-20221229.pdf>
3. Капіца Ю.М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку. URL: https://ipr.nas.gov.ua/?page_id=618
4. Стефанишин Н.М. Інституціоналізація медіації для врегулювання спорів в сфері права інтелектуальної власності / Н. М. Стефанишин // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2023. Серія Право, Вип. 78.Б Ч. 1. С. 227-232.
5. Стефанишин Н.М. Поняття та зміст правової охорони та правового захисту торговельних марок за законодавством України та законодавством ЄС / Наука і техніка. 2023. №9(2023). С.87-101.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Стефанишин Н.М. Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС.

Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів денної форми

навчання. Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. 33 с.

<https://kcp.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/82/2023/03/metodychni-vkazivky-dlia-seminarskykh-zaniat-studentiv-dennoi-formy-navchannia-pravove-rehuliuвання-intelektualnoi-vlasnosti-v-krainakh-ies.pdf>

2. Стефанишин Н.М. Правове регулювання інтелектуальної власності в країнах ЄС. Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання. Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. 35 с.
<https://kcp.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/82/2023/03/metodychnivkazivky-dlia-samostijnoi-roboty-studentiv-dennoi-ta-zaочноi-form-navchannia-pravove-rehuliuвання-intelektualnoi-vlasnosti-v-krainakh-ies.pdf>

Викладач _____ Наталія СТЕФАНІШИН
доцентка кафедри цивільного права